

Landmåling – gør det selv

Lektor Ivan Tafteberg Jakobsen, Århus Statsgymnasium, fortæller på denne side om samarbejdsprojektet geomat.dk.

Opmålingen af Jorden er en af de helt store bedrifter i nyere videnskabs- og teknologihistorie. Det gælder bestemmelsen af Jordens form og størrelse, som man udfoldede store anstrengelser for i 1700-tallet. Men det gælder også de mere lokale opmålinger, som man foretog rundt omkring i Europa fra midten af 1700-tallet for at få mere præcise geografiske kort. Også i Danmark var der aktivitet på dette felt, og det var i denne periode, man fik nogenlunde styr på, hvordan Danmark egentlig så ud.

For at forstå noget af hvad der ligger bag bedriften, skal man næsten selv have prøvet at foretage sådanne opmålinger. Og det er netop hensigten med et nyt samarbejde mellem Steno Museet, en gruppe lokale gymnasielærere og Amtscentret for Undervisning i Århus Amt. Når gymnasieklasser besøger Steno Museet kan de nu få lejlighed til at lå-

ne ældre, men professionelle landmålingsinstrumenter til at foretage opmålingsøvelser i Universitetsparken. Det er også muligt – via Amtscentret – at bestille en instrumentpakke hjem til skolen og så prøve kræfter med instrumenterne der.

Geomat.dk

Vejledning til opmålingerne og beskrivelse af instrumenterne kan man finde på netstedet www.geomat.dk, som også rummer en række uddrag af en bog om landmåling fra begyndelsen af 1800-tallet, skrevet af en af hovedpersonerne i den første store opmåling af Danmark, Thomas Bugge.

Bugges opmålinger foregik sommer efter sommer i mange år og var en kolossal pionerindsats. De besøgende klasser kan nu med Bugges egen beskrivelse i hånden gå i hans fodspor i nogle få ti-

Keld Nielsen: *Hvordan Danmarkskortet kom til at ligne Danmark*, udgivet af Steno Museets Venner, kan stadig købes i museumsbutikken.

mer. Hertil kan man anvende kopier af måleborde, udfærdiget på Steno Museets værksted.

Arbejdende museum

Steno Museets udstillingshjørne med landmåling er på denne måde blevet udviklet til et egentligt arbejdende museum, som ikke bare giver en ekstra dimension til udstillingen, men også giver skolernes undervisning i matematik, fysik og naturfag nye muligheder for praktiske projekter.

Projektet

Samarbejdet er igangsat og fortsættes og udbygges med støtte fra udviklingsmidler fra Århus Amt og med donationer fra erhvervsvirksomheder.

Projektets koordinator er Jesper Maththiasen, Amtscentret for Undervisning i Århus Amt, og gymnasielærerne bag det er Hans Jørgen Schrøder, Skanderborg Amtsgymnasium, Finn Christiansen og Bjarne Nielsen, Risskov Amtsgymnasium, og Ivan Tafteberg Jakobsen, Århus Statsgymnasium. Fra Steno Museet har rundviser, stud. scient. Susanne Æbelø deltaget.